

گفت وگو با معاون سیمای شبکه خراسان رضوی درباره کاستی‌های صداوسیما در تولیدات هویتی، تاریخی و انقلابی

تولید محتوای هویتی روزآمد، زیرساخت‌های جدید می‌طلبد

آریتا حسین زاده عطار

در حالی‌که مشهد به‌عنوان پایتخت معنوی ایران و شهری با پیشینه غنی تاریخی و فرهنگی شناخته می‌شود، تولیدات رسانه‌ای هویتی و تاریخی مرتبط با این شهر در صداوسیما به‌طرز محسوس کمی رنگ است. حتی در زمینه ساخت تولیدات انقلابی با وجود اینکه مشهد یکی از قطب‌های اصلی انقلاب کشور است از دهه ۷۰ به بعد دیگر کار نمایشی فاخری تولید نشده است. این موضوع نگرانی‌هایی را در بین فعالان فرهنگی و دغدغه‌مندان هویت بومی ایجاد کرده است. به‌همین دلیل، بامهدی شریفی، معاون سیمای شبکه استانی خراسان رضوی، به گفت‌وگو نشستیم تا دلایل این کمبود و راهکارهای احتمالی را بررسی کنیم.

به نظر شما، صدا و سیما تا چه اندازه در تولید و پخش محتوای هویتی و تاریخی به‌ویژه در خراسان رضوی و مشهد موفق عمل کرده است؟
تولیدات و محتواهای تاریخی و هویتی در شبکه خراسان رضوی یکی از بحث‌های موردعلاقه برنامه‌سازان بوده است. در این باره تولیدات خوبی از نوع مستند و ترکیبی آماده شده است که چندین نوبت هم از شبکه استانی پخش شده است. هرچند در ساختار نمایشی، کمتر تولیدات انجام شده است و دلایلش این است که این تولیدات پرهزینه بوده و در توان بودجه شبکه استانی نیستند.

آیا آماری از میزان تولید و پخش برنامه‌های مرتبط با هویت و تاریخ، به‌ویژه تاریخ خراسان رضوی در سال‌های اخیر دارید؟
آمار دقیق درباره تولیدات هویتی تاریخی باید از آرشیاواخذ شود. ولی حداقل تا سال جاری ۲۶ قسمت تولیدات مستند و بیش از ۵۰ ساعت تولیدات هویتی داشته‌ایم.

روند تولید و پخش این‌گونه برنامه‌ها چگونه است؟
در این باره اگر طرح و برنامه ارائه شود حتما حمایت می‌شود و با ساز و کارهای طرح و برنامه و سند تحول تطبیق داده می‌شود و سپس در مراحل تولید قرار می‌گیرد.

مهم‌ترین چالش‌ها و موانع پیش‌روی صداوسیما برای تولید محتواهای هویتی و تاریخی با کیفیت و جذاب چیست؟
مهم‌ترین چالش پیش‌روی شبکه خراسان رضوی در تولیدات تاریخی هویتی، بحث بودجه و در گام بعدی تحقیق و پژوهش برنامه‌سازان است. هرچند پژوهش‌های بسیاری در زمینه تاریخ و هویت مشهد و استان انجام شده است، ولی به دلیل اطلاع نداشتن سیمای خراسان و برنامه‌سازان این پژوهش‌ها در کتابخانه‌ها بدون استفاده بایگانی شده است.

به نظر شما، مهم‌ترین جنبه‌های هویتی و تاریخی خراسان رضوی که باید در برنامه‌های صدا و سیما به آن‌ها پرداخته شود، کدام هستند؟
در گام اول هویت انقلابی مشهد و استان باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد و در گام بعدی هویت تاریخی و فرهنگی استان.

گفت‌وگو با مدیر مرکز رسانه و جریان‌سازی حوزه هنری انقلاب اسلامی استان درباره برنامه‌های هفته هنر انقلاب اسلامی

برگزاری کارگاه کاریکاتور مطبوعاتی ایران در مشهد

خبر روز

برنامه‌ای برای تولید محتواهای هویتی و تاریخی مثل استفاده از تکنولوژی‌های جدید، روایت‌های غیرکلیشه‌ای یا رویکردی نو و خلاقانه دارید؟
برای تولید محتواهای هویتی با تکنولوژی جدید باید زیرساخت‌های جدید در شبکه فراهم باشد. در این باره باید از معاونت فنی سازمان پرسیده و سؤال شود که تا چه حد این زیرساخت‌ها فراهم شده یا در حال آماده‌سازی است؟

استفاده از نظرات کارشناسان به‌ویژه از سوی مورخان و صاحب‌نظران برای تولید و ارزیابی برنامه‌های هویتی سیما چه جایگاهی در تولیدات این سازمان دارد و چه تدابیری برای جلوگیری از تحریف تاریخ و ارائه روایت‌های دقیق و مستند در برنامه‌ها اندیشیده‌اید؟
ما هزارچندگانه‌ای در طول سال تفاهم‌نامه‌هایی با برخی از نهادها مانند بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی داریم. یکی از محورهایش حضور کارشناسان ادارات مختلف است که می‌توانند اگر بحث رسانه‌ای داشته باشند از نظرات ما استفاده کنند و در حوزه محتوا هم ما از نظرات آن‌ها بهره‌مند می‌شویم. این نکته‌ای که شما می‌فرمایید در کارهای فاخر و کارهای نمایشی که کمتر تولید می‌شود، معمولاً اتفاق می‌افتد. ما در این مرکز اتاق اندیشه و روز هم داریم که هر فصل باید جلسه‌ای در آن برگزار شود و معیارش این است که استادان، کارشناسان تاریخ و هویت، پژوهشگران تاریخی و فیلم‌سازان در آن جلسه حضور داشته باشند و نظراتشان را به ما بدهند.

در برنامه‌هایی که مستند تاریخی و هویتی هستند یک ناظر محتوایی برای کار داریم. اول پژوهش‌کار را انجام می‌دهیم و بعد ناظر کیفیت محتوا را نظارت می‌کند و پس از آن اجازه تولید محتوا را می‌دهیم. این تدبیری است که جلوی اعمال سلیقه و تحریف در کارهای تاریخی گرفته‌شود.

بودجه صداوسیمای خراسان برای تولیداتش چقدر است؟ چه میزان از این بودجه به تولید محتواهای هویتی و تاریخی اختصاص داده شده است؟

از بودجه‌های معمولی که در اختیار شبکه‌های استانی قرار می‌دهد نباید توقع تولیدات فاخر داشته باشیم. باید برای جذب بودجه‌های تولیدات فاخر، طرح‌های مناسب توسط برنامه‌سازان با تجربه آماده و به تهران ارسال شود. باتوجه به تعداد افراد در سراسر کشور سهم اختصاصی به شبکه‌های استانی کم خواهد بود. اعلام بودجه در حوزه کاری معاونت مالی صدا و سیماست. اما بودجه سالانه ما اندازه یک تک برنامه صبح شبکه سراسری هم نمی‌شود. شبکه‌های سراسری هزینه آب و برق و... هم نمی‌دهند که ما داریم. ما حتی اگر تجهیزاتمان هم خراب شود باید از همین بودجه پرداخت کنیم. با این وجود راه را برای کار فاخر نیستند، اگر کار فاخری می‌شود، می‌توانیم آن را به تهران بفرستیم و اگر با معیارهای سند تحول هم خوانی داشته باشد، بودجه به آن تخصیص می‌دهند. شاید در سال، پنجاه طرح بفرستیم و سه تا از آن‌ها پذیرفته شود.

آریتا عطار هفته هنر انقلاب اسلامی در مشهد هم‌زمان با گرامیداشت دستاوردهای فرهنگی و هنری نظام جمهوری اسلامی، به‌عنوان فرصتی ویژه برای ترویج و نمایش آثار و فعالیت‌های هنری در زمینه‌های مختلف است. این رویداد که به‌همت حوزه هنری مشهد سازمان‌دهی شده، شامل نمایشگاه‌ها، کارگاه‌های آموزشی و برنامه‌های هنری متنوعی است که هدف آن به‌تصویر کشیدن ارزش‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی از منظر هنری می‌باشد و هنرمندان بسیاری از دل آموزش‌ها و قضاوت درباره یک موقعیت پارادوکسیکال دعوت می‌کند. هر یک از تماشاگران این اثر، در مواجهه با یک موقعیت خاص و بی‌فرنج، میان دوسرطیف قضاوت که توسط دادستان و وکیل مدافع راهبری می‌شوند، مدام در نوسان قرار می‌گیرد و در نهایت، در مقام یکی از اعضای هیئت منصفه، باید درباره سرنوشت متهم تصمیم‌گیری و رأی صادر کند. بازیگران اصلی این نمایش شامل لیندا اکبانی، علی باقری، سانیا سالاری، علی محمد حسام‌فر (تهیه‌کننده) و مهم‌تر از همه سام کیبوند و ساعد سهیلی هستند. کیبوند و سهیلی، در نقش وکیل ییگر و دادستان نلسون، وظیفه حفظ انسجام و تعادل در نمایش و همچنین تعامل مستقیم با تماشاگران را بر عهده دارند.

چون بالاخره سی استان همه کار می‌فرستند و بررسی همه آن‌ها زمان‌بر است، ولی این صوری هنرمندان تا اعلام نتیجه ارزش دارد. در مشهد متأسفانه بودجه‌های بسیاری برای تولید مستند نمایشی صرف می‌شود که برخی خارج از استان است. مثلاً فیلم سازی از پایتخت می‌آید و برای شهرداری کاری را انجام می‌دهد و کار یک بار پخش می‌شود و بعد در بایگانی آن سازمان می‌رود. این سبب می‌شود که بودجه‌های فرهنگی استان خوب هزینه‌نشود و خیلی به ارتقای فرهنگی شهر کمک‌کنند. من حتی در زمینه تأمین مالی و محتوای فیلم‌های خودمان، بسیار از سازمان‌های دیگر پیگیری بوده‌ام. حتی در زمینه کارها به سازمان‌ها مشورت می‌دهیم که کار یک بار پخش نباشد و دست ما یا مردم برسد. چند وقتی است دولت یک مصوبه به نام بند «ج» دارد که هر بودجه‌ای برای هزینه‌کرد باید در آن مصوبه بیاید. وقتی این بودجه در قالب این مصوبه می‌رود، آن مدیر مربوط چون می‌خواهد عملکرد سالانه خودش دیده شود تا برنامه‌های درآمدت و پرهزینه تاریخی را داشته باشد، خیلی موافق کارهای هویتی و تاریخی نیست. بعضی از ادارات هم هستند که به ما سفارش مستند و تولیدات نمایشی می‌دهند که باز هم بودجه باید به خزانه سازمان واریز شود و بعد از انجام فرایند‌هایی در استان، سمت شبکه برگردد و باز هم چیز زیادی دستگیر ما نمی‌شود.

آیا از ظرفیت‌های سایر نهادهای دولتی و غیردولتی مانند سازمان میراث فرهنگی، شهرداری، آستان قدس، دانشگاه‌ها، مؤسسات فرهنگی و غیره برای تأمین منابع مالی و محتوایی برنامه‌ها استفاده می‌کنید؟
استفاده از بودجه‌های سایر نهادها‌ی مرتبط با توجه به مشکلات مالی که آن ادارات نیز دارند تاکنون به نتیجه نرسیده است. هر چند تلاش‌های متعدد دی در این زمینه شده ولی خروجی مناسبی برای جذب بودجه برای تولیدات فاخر رخ نداده است.

مهم‌ترین برنامه‌های شما برای تولید محتواهای هویتی، تاریخی و انقلابی در سال جاری و آینده چیست؟

سال آینده در اولویت‌های سازمان هست که ارزیابی کارها به‌صورت ۳۶ درجه انجام می‌شود. در آخر سال هم این ارزیابی انجام شد ولی در حالت آزمایشی بود. آخرین ویراست سند تحول در سال ۱۴۰۲ انجام شد. در سال ۱۴۰۳ محور به‌محور پیش‌رفت، اما در سال ۱۴۰۴ از همه مراکز، ریز موضوع خواستند و بر همین‌منوال ارزیابی‌ها هم انجام خواهد شد. در بحث‌های هویتی و انقلابی که جزو موارد تأکید شده، اولویت‌های ابلاغی ستاد به شبکه‌های استانی هستند، حداقل در سه، چهار ساله که من در این سمت حضور داشتم سالی ۱۳ تا ۱۵ قسمت برنامه مستند ویژه تاریخ و هویت انقلابی داشتیم. امسال هم در دهه فجر بخش‌هایی پخش شده، حتی مستندی به نام «کنل» سال گذشته داشتیم. بعد از سخنرانی رهبر معظم انقلاب و بردن اسم کنل پسیمان، به عنوان هویت تاریخ انقلابی و روحیه بسیجی‌اش ساخته

مدیر مرکز رسانه و جریان‌سازی حوزه هنری انقلاب اسلامی خراسان رضوی درباره نخستین برنامه حوزه هنری که نشست خبری با اصحاب رسانه به بهانه همین مناسبت است می‌گوید: پنجشنبه ۲۱ فروردین ماه نشست خبری هفته هنر انقلاب اسلامی در پارک علم و فناوری خراسان، با حضور رئیس حوزه هنری و مدیر کل صداوسیما و دوستان فرهنگ و ارشاد و حسینیه هنر در حضور اصحاب رسانه برگزار می‌شود. رضا خدادادی یادآور می‌شود: قرار بر این است که جمعه ۲۲ فروردین ماه غبارروبی مزار شهدا را در شهرستان کاشمر برگزار کنیم و در حاشیه این برنامه، عصر شعری را با حضور هنرمندان مشهدی و کاشمیری در محل مزار شهید آیت...! مدرس تدارک دیده‌ایم. این مسئول هنری مشهد در بیان دیگر برنامه‌های حوزه هنری می‌افزاید: شنبه ۲۳ فروردین ماه نیز ورکشاپ نقاشی «تجسم حماسه» را با حضور آقای میری و با موضوع تفکر شهید آوینی خواهیم داشت که شاعران نیز در این

تماشاگر خودت راقاضی کن

نگاهی به نمایش «ترو» با بازی ساعد سهیلی، بازیگر مشهور

نمایش مشارکتی و نقش فعال مخاطب یکی از ویژگی‌های برجسته نمایش «ترو» آن است که در دسته تئاترهای مشارکتی با تعاملی قرار می‌گیرد. در این اثر، مخاطبان در مقام اعضای هیئت منصفه شناخته می‌شوند و در پایان نمایش باید رأی خود را درباره محکومیت یا تبرئه متهم (سرگرد کج با بازی لیندا اکبانی) صادر کنند. این ویژگی باعث می‌شود که مخاطب درگیر قصه شده و نه فقط به عنوان بیننده، بلکه به عنوان یکی از ارکان اصلی روایت ایفای نقش کند. این نمایش پس از حدود ۵۰ دقیقه، یعنی زمانی که صورت مسئله کاملاً تبیین و احساسات مخاطبان درگیر شده است، وارد مرحله اصلی می‌شود، در این بخش، وکیل مدافع و دادستان مستقیماً وارد گفت‌وگو با تماشاگران می‌شوند و تلاش می‌کنند آن‌ها را متقاعد کنند که رأی مناسب با استدلال‌های خود صادر کنند. همین مسئله، نمایش «ترو» را به یکی از متفاوت‌ترین اجراهای این روزهای تئاتر ایران تبدیل کرده است.

برنامه حضور خواهد داشت. او در بیان برنامه تدارک دیده شده حوزه هنری برای روز یکشنبه ۲۴ فروردین توضیح می‌دهد: اگران فیلم مستند «داوود پارادیزو» با موضوع استاد جواد علیزاده، یکی از بهترین کارتون‌نویست‌ها و کاریکاتوریست‌های پیشکسوت کشور است که با حضور خود ایشان در پردیس سینمایی مهر کوهسنگی با حضور کارگردان این اثر برگزار خواهد شد. خدادادی همچنین ادامه می‌دهد: دوشنبه صبح هفته آتی افتتاح نمایشگاه آثار استاد جواد علیزاده را با حضور خودشان و جمعی از هنرمندان داریم و بعداً ظهر همان روز هم ورکشاپ بررسی کاریکاتور مطبوعاتی ایران را با حضور آقای علیزاده در حوزه هنری داریم. این چهره هنری مشهدی می‌گوید: روز چهارشنبه ۲۷ فروردین ماه هم شب شعر طنز نارنجک را با موضوع «ترامپیست» و با حضور جمعی از هنرمندان در حلقه رندان، دوستانی که از تهران تشریف می‌آورند و هنرمندان مشهدی در پردیس سینمایی مهر کوهسنگی برگزار

تماشاگر خودت راقاضی کن

نگاهی به نمایش «ترو» با بازی ساعد سهیلی، بازیگر مشهور

چالش‌های اجرای یک تئاتر تعاملی در ایران اگرچه ایده مشارکتی این نمایش از نقاط قوت آن محسوب می‌شود، اما چالش‌هایی نیز در مسیر اجرا وجود دارد. تئاتر مشارکتی در ایران هنوز به جایگاه تثبیت‌شده‌ای نرسیده و برخی از مخاطبان که عادت به فضای تعاملی ندارند، گاهی با شوخی‌ها و واواکنش‌های نامناسب، فضای جدی و تأثیرگذار نمایش را تحت تأثیر قرار می‌دهند و حس مایفی تماشاگران و بازیگران را هم خراب می‌کنند. چنین رویکردی گاهی باعث می‌شود که زحمات بازیگران برای ایجاد فضایی باورپذیر و تأثیرگذار، به یک باره از بین برود.

بازی بی‌تکلف آقای نلسون

مهم‌ترین نقطه قوت اجرایی این نمایش بازی ساعد سهیلی در نقش دادستان نلسون است.

سهیلی که هیچ وقت به سطح بازیگران تراز اول سینما و تلویزیون ایران نرسیده و بعضاً با انتقادات غلط نقش‌هایی در فیلم‌های متوسط و ضعیف در مظان

انجام می‌شود و شاید یک سری رگه‌های داستانی در کار باشد که بحث‌های محتوایی خاص داشته باشد. این مسئله باید مدنظر منتقدان باشد که در سیر داستانی مستند شاخ و برگ‌هایی هست که حذف آن‌ها به اصل ماجرا لطمه‌ای نمی‌زند. چون اگر به شاخ و برگ‌ها زیاد بها داده شوند، شاید یک کار سیزده قسمتی را بشود تا شصت قسمت ادامه داد. اما هزینه‌های آن کار بسیار بالا می‌رود. گاهی نیز شاید روایت‌ها انحرافی باشد یا مثلاً وقتی تحقیق روی کار را انجام می‌دهیم و ناظر محتوایی و کیفی روی کار نظر می‌دهند، متوجه می‌شویم که کار مثلاً به کارهای مجاهدین خلق یا گروه‌هایی برگردد که زمانی انقلابی بودند و الان دشمن هستند که قطعاً این قبیل کارها هم تأیید نمی‌شوند.

چرا با وجود غای تاریخی و فرهنگی خراسان رضوی، شاهد تولید برنامه‌های فاخر و ماندگار در این زمینه نیستیم؟
این وجود که فیلم‌سازان متبحر بسیاری در تولید فیلم هویتی و تاریخی داریم. آیا این موضوع نشان‌دهنده ضعف در برنامه‌ریزی و مدیریت محتوایی صداوسیما نیست؟

گاهی یک مستند ساز کاری را تولید و به سازمان ارائه داده است. وقتی کار به لحاظ فنی و محتوایی خوب است ما حمایت می‌کنیم، ولی شاید رقمی که پیشنهاد می‌دهد یا بودجه مرکز هم خوانی نداشته باشد. در این صورت هم برای این قبیل کارها یا آن را برای تأمین بودجه به تهران می‌فرستیم و یا از خودش می‌خواهیم که کار را برود بودجه بگیرد. گاهی هم فیلم‌سازی طرحی برای سیما دارد که می‌تواند به دفتر طرح و برنامه ریزی سیما بیاورد و اثرش پس از بررسی برای تصویب بودجه برود. ماهم قبول داریم که تولیدات هزینه‌بر است و این پروسه طولانی است. گاهی تا یک سال طول می‌کشد که طرح تأیید شود. من اصلاً با روند طولانی آن موافق نیستم.

می‌کنیم. وی همچنین تأکید می‌کند: یک برنامه دیگر هم روز دوشنبه ۲۵ فروردین ماه تدارک دیده‌ایم که اگران تولیدات سال گذشته جشنواره رویش حوزه هنری انقلاب اسلامی است. قرار است این برنامه با حضور کارگردان‌های این بیست فیلم و خانواده‌های آن‌ها و هنرمندان و علاقه‌مندان در پردیس سینمایی مهر کوهسنگی برگزار شود. مدیر مرکز رسانه و جریان‌سازی حوزه هنری انقلاب اسلامی استان می‌افزاید: ما از ۲۸ فروردین ماه که روز پنجشنبه است جلسه افتتاحیه و رونمایی از پوستر دومین کارگاه تحلیل بررسی پوسترهای انقلاب را با حضور آقای میری برگزار خواهیم کرد. وی در توضیح برنامه پایانی این مناسبت می‌گوید: ۲۷ فروردین ماه همایش شاعران انقلاب کشور است که بیش از پنجاه شاعر کشوری در این همایش سه روزه در مشهد مقدس با همکاری مؤسسه آفرینش‌های آستان قدس و حوزه هنری حضور خواهند داشت.

اتهام «آقازاده سینمایی» بودن قرار می‌گیرد. اخیراً با فیلم «خدای جنگ» در جشنواره فجر هم حضور داشت که عملکردش چندان چنگی به دل نزد. این بازیگر مشهدی‌اما، در «ترو» بسیار سرحال ظاهر می‌شود و می‌تواند به خوبی از پس تعامل با مخاطب بر بیاید. حاصل زیست طولانی او در فضای سینما و تلویزیون و تئاتر، باعث شده که وقتی به میان جمعیت می‌آید و با مخاطبان وارد گفت‌وگو می‌شود، بیشتر از چیزی که انتظار داریم، راحت و مسلط به نظر برسد و همین موضوع است که قفل مشارکت تماشاگران را باز می‌کند و خون تازه‌ای به یک نمایش حدود دو ساعته تزریق می‌کند. سهیلی این نقش برد باوگو، دشوار و پرتحرک که به واسطه مؤلفه‌های تعریف شده برای دادستان چندان هم همدلی برانگیز نیست به قدری جذاب و با دقت اجرا می‌کند که می‌توان به این موضوع فکر کرد که شاید در تئاتر حتی از سینما هم موفق‌تر باشد.

در مجموع، نمایش «ترو»، یکی از سرحال‌ترین آثار نمایشی چند ماه اخیر تئاتر ایران است، با روایتی قوی، بازی‌های روان، مضامین اخلاقی پیچیده و البته تعامل مستقیم با مخاطب. این اثر، نه تنها تجربه‌ای تازه برای تماشاگران ایرانی است، بلکه نشان می‌دهد که تئاتر ایران ظرفیت بالایی برای بهره‌گیری از شیوه‌های نوین اجرا دارد.

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر

شهر